

เส้นทางการศึกษาต่อของชาวไทยมุสลิมที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา The Way to Higher Education of Thai Muslims Who Graduated from Islamic Private Schools

สลีลา พุ่มเพชร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่อง “เส้นทางการศึกษาต่อของชาวไทยมุสลิมที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการศึกษาต่อของนักเรียนมุสลิมที่จบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาไปสู่ในระดับอุดมศึกษา และผลกระทบในเรื่องของการศึกษาต่อไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางบ้าน ปัญหาด้านการเงิน จนกระทั่งปัญหาในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มนักวิชาการ ผู้บริหาร คณาจารย์ที่สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีสุดท้าย รวมทั้งสิ้นจำนวน 63 คน

จากการวิจัยพบว่า เส้นทางการศึกษาต่อของชาวไทยมุสลิมที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ยังมีอุปสรรคอยู่มาก เช่นปัญหาทางครอบครัว ปัญหาเรื่องการเงิน และที่สำคัญคือปัญหาทุนการศึกษา โดยพบว่า ปัญหาเรื่องทุนการศึกษาเป็นปัญหาหลัก เพราะในเมืองไทยยังขาดแหล่งทุนสนับสนุนด้านการศึกษาให้กับเยาวชนมุสลิม ส่วนมากจะได้รับทุนการศึกษาต่อจากต่างประเทศจึงทำให้นักเรียนตัดสินใจไปเรียนต่อต่างประเทศมากกว่าที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในเมืองไทย

คำสำคัญ : การศึกษา มุสลิม โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

Abstract

The present research entitled “The way to Higher Education of Thai Muslims Who Graduated from Islamic Private Schools” aimed at studying on the Thai Muslims who graduated from Islamic private schools and their choices for continuing study at higher education level. It included those students’ problems in family, financial management, and their study at higher education level. The study drew on data from related documents and in-depth interviews of 63 key informants, including Thai Muslim scholars, school administrators, teachers and final year students in Islamic private schools.

The study revealed that there were a number of obstacles on their way to higher education such as family or study problems but on top of that were the problems related to funding and scholarship. The students faced funding problems as there was not sufficient source of funds for education of Thai Muslim youth in Thailand. A large number of Thai Muslim students decided to further their study at higher education level in foreign countries due to available scholarships and funders in foreign universities.

Keywords : Education, Muslim, Islamic Private Schools

บทนำ

ปัจจุบันชาวไทยมุสลิมได้ให้ความสำคัญ และให้ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษามากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นยุคสมัยของข้อมูลข่าวสาร เป็นยุคที่การสื่อสารไร้ขีดจำกัด การศึกษาของสังคมมนุษย์ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เป็นปัจจัยสำคัญในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งส่วนตัวหรือสังคมส่วนรวม “อิสลามส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและถือว่าเป็นข้อบังคับสำหรับทุกคนที่จะต้องศึกษาหาความรู้” ท่านศาสดามูฮัมหมัด (“ซอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม” ไซยอ์ว่า ซล. ความหมายว่า “ขอความโปรดปรานของอัลลอฮ์และสันติสุขจงมีแด่ท่าน”) ทรงกล่าวไว้ในพระวะจะของท่านมากมาย อาทิเช่น “การแสวงหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นเหนือมุสลิมชายและมุสลิมหญิงทุกคน” “แท้จริงความรู้ที่แท้จริงนั้นเกิดขึ้นมาด้วยการศึกษา” “จงแสวงหาความรู้เถิด แม้ความรู้จะอยู่ไกลถึงเมืองจีน” ท่านทั้งหลายจงศึกษาหาความรู้ตั้งแต่นั้นจนถึงหลุมฝังศพ” ฯลฯ จากคำสอนของท่านศาสดามูฮัมหมัด (ซล.) เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า อิสลามส่งเสริมการศึกษา ไม่ว่าจะด้านการอ่าน การเขียน การค้นคว้าวิจัย มาตั้งแต่สมัยศาสดายุคก่อนๆ แล้ว

ปัจจุบันมีประชากรของโลกที่นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 24% อาศัยอยู่ในทวีปต่างๆ ทั่วโลก ประเทศไทยมีประชากรประมาณ 64 ล้านคน มีผู้นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 4-5 ล้านคน ประชากรมุสลิมอาศัยอยู่ในแทบทุกจังหวัด ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ๆ มีเขตแดนติดกับประเทศมาเลเซีย วิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิมนั้นเรียบง่าย มีการอบรมสั่งสอนลูกหลานด้วยการนำหลักการคำสอนของศาสนาอิสลามมาดำเนินชีวิต แม้บางครั้งจะเห็นความแตกต่างระหว่างชาวไทยมุสลิมในแต่ละพื้นที่ของประเทศ แต่สิ่งหนึ่งที่สามารถรับรู้และสังเกตได้คือ การเป็นพี่น้องมุสลิมร่วมกันที่ไม่มีการแบ่งวรรณะ ภาษา เชื้อชาติ หรือแม้กระทั่งสีผิว อิสลามคือความสันติสุข ผู้ยึดหลักของศาสนาอิสลามอย่างมั่นคงคือนำความสันติมาสู่ตนเองและผู้อื่น

อิสลามให้ความสำคัญถึงคุณค่าของการศึกษาไว้อย่างมากมาย และอิสลามได้ยกย่องผู้ที่มีความรู้และผู้ที่ให้ประโยชน์ทางวิชาการ โดยมีได้ระบุเฉพาะว่า เป็นวิชาการด้านใด หรือสาขาใด หากการศึกษาและการให้คุณประโยชน์นั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานการภักดีต่อพระเจ้า มิได้ตั้งภาคีต่อพระองค์ แต่การศึกษาที่เป็นหนทางไปสู่ความโปรดปรานและใกล้ชิดต่อพระเจ้าที่สุดคือการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา ศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานและอัลฮาดิษ (คำพูดและการกระทำของท่านศาสดามูฮัมหมัด (ซล.)) ตามแบบฉบับของบรรดาซอฮาบะห์ (สาวก) ที่พวกเขาได้ศึกษาและได้รับความรู้จากท่านศาสดามูฮัมหมัด (ซล.) ดังนั้นชาวไทยมุสลิมจำนวนมากในอดีตถึงปัจจุบันได้ปลูกฝังเยาวชนลูกหลานให้รักการศึกษาด้านศาสนา ส่งลูกหลานไปศึกษาหาความรู้ด้านศาสนาอิสลามกับบรรดาอุลามาอ์ (อาจารย์, ผู้มีความรู้) ตามโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ทั่วไปในภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือของประเทศไทย

ปัจจุบันมีการก่อตั้งโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามระดับชานาวิ (มัธยมปลาย) ในประเทศไทยขึ้นมากมาย และตั้งอยู่ทั่วไปในพื้นที่ ๆ มีประชากรมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เปิดโอกาสให้เยาวชนมุสลิมในพื้นที่ใกล้เคียงและพื้นที่ห่างไกลได้เดินทางมาศึกษา ผู้ปกครองและเยาวชนมีโอกาสตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษาศาสนาอิสลามด้วยตนเอง ที่มีหลักสูตรการสอนและระบบการเรียนที่แตกต่างกันไปแต่ละโรงเรียน มีหนังสือและตำราเรียนเป็นภาษาอาหรับ ภาษามลายู และภาษาไทย ที่มุ่งเน้นการอบรมสั่งสอนให้เยาวชนมุสลิมนำเอาหลักการของศาสนาอิสลามมาใช้ดำเนินชีวิตเป็นผู้นำชุมชนและครอบครัวที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคนดีของสังคม มีความเสียสละ และมีความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยที่มีความหลากหลายทางด้านภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมอย่างสงบสุข

เมื่อจบการศึกษาระดับชานาวิ (มัธยมปลาย) จากโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามแล้ว มีเยาวชนมุสลิมจำนวนมากน้อยที่มีโอกาสได้ศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ระบบการศึกษาของโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามในเมืองไทยเป็นเรื่องที่น่าศึกษาเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่ในอดีตจนกระทั่งถึงยุคปัจจุบันที่ให้การศึกษแก่เยาวชนมุสลิมไทย หลักสูตรการสอน ระบบการเรียน เส้นทางการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย หลังสำเร็จการศึกษาระดับชานาวิ (มัธยมปลาย)

กระบวนการให้ทุนการศึกษาหรือทุนทางบ้าน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นประเด็นที่น่าสนใจและสมควรที่จะมีการหยิบยกขึ้นมาศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เนื่องด้วยปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสังคมมุสลิมนั้นสามารถพบได้ในทุกประเทศ รวมทั้งในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นระหว่างมุสลิมด้วยกันหรือมุสลิมกับคนต่างศาสนา ปัญหาของแต่ละประเทศและแนวนโยบายการแก้ไขปัญหานั้นไม่เหมือนกัน จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาถึงพื้นฐานการศึกษาและแนวความคิดของพวกเขา เพื่อที่จะได้มีการวางแผนทางแก้ไขปัญหาที่สามารถทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลและเอกสารจากโรงเรียนและสถาบันสอนศาสนาและนำมาสังเคราะห์ให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถให้คำแนะนำแก่เยาวชนต่อทางเลือกในการตัดสินใจในการศึกษาต่อในอนาคต
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับเยาวชนไทยมุสลิมที่ศึกษาในโรงเรียนและสถาบันสอนศาสนาตลอดจนอุปสรรคในการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย อาทิ ทุนการศึกษา (เงื่อนไขและสาขา) การเปลี่ยนสาขา สาขาที่สามารถศึกษาต่อได้ด้วยวุฒิการศึกษาของโรงเรียนและสถาบันสอนศาสนาจากประเทศไทย การเทียบวุฒิการศึกษา ข้อมูลและเอกสารแนะแนว สถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยในประเทศฯลฯ
3. เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อระบบการศึกษาศาสนาอิสลามในประเทศไทย และสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาสังคมมุสลิมต่อไปในภายหน้า
4. เพื่อค้นหาจุดบอดที่นำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมมุสลิม และพยายามหาทางแก้ไขด้วยสันติวิธี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ ตำรา รายงานการวิจัย สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 ศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Respondents) ที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสอน ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคคลทั่วไป (ผู้ปกครอง) และตลอดจนนักศึกษา จำนวน 5 กลุ่ม 63 คน โดยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และสอดคล้องกับงานวิจัย โดยวางแผนทางการสัมภาษณ์ กำหนดประเด็นของข้อมูลที่ต้องการ พร้อมบันทึกเทป และจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โดยแบ่งกลุ่มและจำนวนผู้ให้ข้อมูลงานวิจัยดังนี้

1. นักวิชาการ จำนวน 4 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา จำนวน 5 คน
3. ผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา 18 คน
4. บุคคลทั่วไป (ผู้ปกครอง) 6 คน
5. นักเรียน นักศึกษา จำนวน 8 สถาบัน รวมจำนวนทั้งสิ้น 30คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview)

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการสอบถามความคิดเห็น เช่น ระยะเวลาในการศึกษา ปัญหาการเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ปัญหาในการศึกษาหลังจากจบการศึกษาแล้ว เมื่อจบการศึกษาแล้วไปศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่ไหน
2. กลุ่มผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถามเป็นการสอบถามความคิดเห็น เช่น การเลือกสถาบัน สาขาวิชาที่ศึกษา ได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาจากแหล่งทุนใดบ้าง เมื่อจบการศึกษาแล้วประกอบอาชีพอะไร
3. ผู้ที่สำเร็จการศึกษา ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถามเป็นการสอบถามความคิดเห็นถึงการเลือกศึกษาต่อ ปัญหาในการเรียน ปัญหาทางบ้าน และการเลือกอาชีพ
4. กลุ่มนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ใช้การตอบแบบสอบถาม โดยการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สาขา สถานภาพครอบครัว ทุนการศึกษา และอาชีพในอนาคต
5. กลุ่มบุคคลทั่วไป (ผู้ปกครอง) ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการสัมภาษณ์ความเป็นอยู่ อาชีพของครอบครัว รายรับรายจ่าย ความต้องการของผู้ปกครองที่จะให้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนปัญหาด้านการศึกษาของบุตรหลานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา และในระดับอุดมศึกษา

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย เป็นลำดับขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นวางแผนเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้วางแผนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาต่อแนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวกับการตัดสินใจ ศึกษาต่อ แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพแนวคิดเกี่ยวกับอิสลามกับการศึกษาแนวคิด แรงจูงใจ ความหมายของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจากตำรา และปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้น

ขั้นที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางการศึกษาต่อของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตลอดจน ภาพรวม ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และนำข้อมูลที่ได้รวมกับข้อมูลตอนที่ 1 มาพัฒนาเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยต่อไป

ขั้นที่ 3 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 มากำหนดประเด็นในแบบสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีศึกษาวิจัยโดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจวรรณกรรมเป็นการค้นคว้าทางด้านเอกสาร เช่น เอกสารทางวิชาการบทความวารสาร เอกสาร หนังสือพิมพ์ และบันทึกต่าง รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

1. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวกับการศึกษาของนักศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ซึ่งได้เริ่มศึกษาดังกล่าวตั้งพ.ศ. 2557
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก/กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 63 คน ทำการสัมภาษณ์ นักวิชาการ ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคคลทั่วไป (ผู้ปกครอง) และตลอดจนนักศึกษาในวันเวลา สถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก โดยจัดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่องนี้ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยประมวลผลการวิจัยจาก

1.เอกสารที่รวบรวมได้ เช่น รายงานการวิจัย บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ และเอกสารที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

2.ผลสัมภาษณ์ โดยนำคำตอบที่ได้มาตรวจสอบความเรียบร้อยของคำตอบ จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บได้ทั้งหมดมาแยกประเด็น จัดกลุ่มคำตอบ สรุปเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นคำถามแล้วจึงสังเคราะห์ข้อมูลเข้าด้วยกัน เพื่อสรุปเป็นผลการวิจัย การศึกษาครั้งนี้นำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณานเนื้อหา (Description)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง เส้นทางการศึกษาของชาวไทยมุสลิมที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ รวบรวมข้อมูลและเอกสารจากโรงเรียนและสถาบันสอนศาสนาและนำมาสังเคราะห์ให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถให้คำแนะนำแก่เยาวชนต่อทางเลือกในการตัดสินใจในการศึกษาต่อในอนาคต ศึกษาอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับเยาวชนไทยมุสลิมที่ศึกษาในโรงเรียนและสถาบันสอนศาสนาตลอดจนอุปสรรคในการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย อาทิทุนการศึกษา (เงื่อนใจและสาขา) การเปลี่ยนสาขา สาขาที่สามารถศึกษาต่อได้ด้วยวุฒิการศึกษาของโรงเรียนและสถาบันสอนศาสนาจากประเทศไทย การเทียบวุฒิการศึกษา ข้อมูลและเอกสารแนะแนว สถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยในประเทศฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อระบบการศึกษาศาสนาอิสลามในประเทศไทย และสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาสังคมมุสลิมต่อไปในภายหน้า ตลอดจนค้นหาจุดบอดที่นำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมมุสลิมและพยายามหาทางแก้ไขด้วยสันติวิธี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือคือนักวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา บุคคลทั่วไป (ผู้ปกครองนักเรียน) และ นักเรียน นักศึกษา จำนวน 8 สถาบัน รวมจำนวนทั้งสิ้น 63 คน โดยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย โดยวางแนวทางการสัมภาษณ์ กำหนดประเด็นของข้อมูลที่ต้องการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษา เส้นทางการศึกษาของชาวไทยมุสลิมที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเส้นทางการศึกษาต่อในขณะที่กำลังเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา การเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่มาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตลอดจนความสำเร็จ ปัญหา และอุปสรรค ภายหลังจากจบการศึกษาเรียบร้อยแล้ว โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 63 คน ตามการคัดเลือกแบบเจาะจงที่กำหนดไว้

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า เส้นทางการศึกษาของชาวไทยมุสลิมที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนานั้นส่วนมากมีปัญหาอยู่หลายด้านด้วยกันไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากปัจจัย สิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว ปัญหาในการเลือกสถาบันด้วยเงื่อนใจของสาขาวิชาที่เปิดสอน ปัญหาสภาพแวดล้อมในรั้วมหาวิทยาลัย และปัญหาเงินทุนในการศึกษา

ปัญหาเงินทุนในการศึกษาคือส่วนสำคัญทำให้นักเรียนเหล่านั้นเลือกไปศึกษาต่อต่างประเทศ เพราะมีแหล่งทุนการศึกษาที่สนับสนุนในเรื่องของการศึกษา และมีวิชาที่เปิดสอนที่ตรงกับที่ตัวเองศึกษามาให้เลือกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเลือกไปศึกษาต่อในกลุ่มประเทศอาหรับ หรือประเทศมุสลิมเช่น มาเลเซีย เป็นต้น

ด้านแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา มีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือในระดับที่สูงขึ้นนั้น มีหลายปัจจัยเป็นองประกอบร่วมกัน อาทิ ความพร้อมของสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวที่สามารถ

ส่งเสียจนจบการศึกษาได้ การส่งเสริมอย่างจริงจังจากผู้ปกครอง สังคมที่อาศัยอยู่มีตัวอย่างของผู้ที่ศึกษาต่อจนสำเร็จ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มั่นคง การแนะนำจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาที่ตนเองจบมา ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือในระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งจะเป็นไปตามความพร้อมของแต่ละคน ตามปัจจัยส่งเสริมที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ และตอบคำถามโดยส่วนมากมีความคิดเห็นว่ายากศึกษาต่อในเมืองไทยมากกว่า เพราะสามารถอาศัยอยู่กับครอบครัวได้ แต่เนื่องจากขาดปัจจัยในเรื่องของเงินทุน จึงแสวงหาโอกาสทางการศึกษาของตนจากการศึกษาในต่างประเทศซึ่งมีความเป็นไปได้มากกว่าทุนการศึกษาภายในประเทศโดยพบว่า ประเทศมุสลิมในโลกอาหรับคือประเทศที่นิยมให้ทุนการศึกษาผ่านมายังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาโดยตรง โดยให้มีการสอบแข่งขันชิงทุนเพื่อไปศึกษาต่อดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของจำนวนทุน ทำให้ไม่สามารถครอบคลุมความต้องการของนักเรียนที่ต้องการได้ทุกคน ด้วยเหตุนี้ในรายที่ครอบครัวพอมีความสามารถส่งเสียเรียนเองได้ ก็ยังนิยมส่งลูกหลานไปศึกษาต่อยังต่างประเทศอยู่เป็นจำนวนมาก โดยสาขาที่นิยมกันคือสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์

ส่วนในนักศึกษาบางรายที่ใช้ทุนการศึกษาทางจากบ้านและมีความประสงค์ที่จะเรียนในประเทศไทย แต่ต้องเลือกที่จะไปศึกษาต่อในต่างประเทศ เนื่องจากไม่มีสาขาวิชาที่พวกเขาต้องการศึกษา จึงจำเป็นที่พวกเขาจะต้องไปศึกษาที่ๆ ห่างไกลจากครอบครัว และสังคม และในบางกลุ่มก็มีปัญหาในการเลือกวิชาที่ตนเองไม่มีพื้นฐานทำให้ต้องมีการหยุดพักการศึกษากลางคัน

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นเส้นทางการศึกษาต่อของนักเรียนในเรียนเอกชนสอนศาสนาออกเป็น 2 เส้นทางหลักด้วยกัน คือ กลุ่มที่เลือกศึกษาต่อภายในประเทศ และกลุ่มที่ศึกษาต่อในต่างประเทศ โดยมีปัจจัยในการตัดสินใจที่เป็นเหตุเป็นผลของตนแตกต่างกันออกไป

กลุ่มที่เลือกเส้นทางการศึกษาต่อภายในประเทศ จะมีผลมาจากปัจจัยหลักๆ ได้แก่ ความสนใจที่จะศึกษาต่อในวิชาสายสามัญซึ่งเชื่อว่าการศึกษาภายในประเทศจะสามารถตอบโจทย์ความต้องการของตนได้เพียงพอ สำหรับบางรายการเลือกศึกษาต่อในประเทศเกิดจากภาวะบีบบังคับ เช่นไม่สามารถสอบชิงทุนไปศึกษาต่างประเทศได้ จึงเลือกที่จะศึกษาต่อภายในประเทศ โดยพบว่ากลุ่มนี้อาจจะมีปัญหาการเรียนตามมาภายหลัง เช่น ไม่สามารถเรียนจนจบหลักสูตรได้เนื่องจากไม่มีทักษะในสาขาที่เลือกเรียน

กลุ่มที่เลือกศึกษาต่อยังต่างประเทศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นประเทศมุสลิมในโลกอาหรับ ด้วยปัจจัยหลักคือได้รับทุนการศึกษา หรือหากใช้ทุนตนเองในการศึกษา การเลือกไปศึกษาต่อยังต่างประเทศด้วยสาเหตุจากสาขาวิชาที่สนใจศึกษา ซึ่งพบว่า นักเรียนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาส่วนใหญ่ที่เลือกไปศึกษาต่อต่างประเทศ จะศึกษาในด้านศาสนา เช่น นิติศาสตร์อิสลาม ภาษาศาสตร์ (อาหรับ) ประวัติศาสตร์อิสลาม สาขาหลักการศรัทธา อรรถาธิบายอัลกุรอาน อรรถาธิบายอัลฮาดิษ เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าประเทศไทยยังไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการในสาขาวิชาเหล่านี้ได้ มากเท่าที่ควร และด้วยความเชื่อของพ่อแม่ผู้ปกครองและตัวนักเรียนเองที่ว่า หากต้องการเรียนวิชาศาสนาที่เข้มข้น จะต้องไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยในโลกอาหรับ ด้วยความเชื่อที่สัมพันธ์กันก็คือ วิชาการศาสนาส่วนใหญ่เป็นภาษาอาหรับ ดังนั้นการเลือกไปเรียนต่อยังประเทศในกลุ่มประเทศอาหรับ จะสามารถตอบโจทย์ความต้องการและความเชื่อดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ส่วนมากต้องการให้แต่ละสถาบันเปิดสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับด้านศาสนา เช่น อิสลามศึกษา นิติศาสตร์อิสลาม ศาสนาเปรียบเทียบ ภาษาศาสตร์(อาหรับ) เพื่อเป็นทางเลือกให้กับพวกเขาจะได้ศึกษาต่อในประเทศ และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับทางบ้าน โดยเฉพาะผู้ที่ใช้เงินทุนทางบ้านเพียงเดียว

2. ในบางส่วนต้องการให้มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนในเรื่องการศึกษาบ้าง เพื่อได้ช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัว เพื่อตัวเองจะได้มีโอกาสศึกษาต่อ และได้มีโอกาสทำงานและศึกษาต่อไปด้วย
3. ต้องการการยอมรับวุฒิการศึกษาให้มากกว่านี้ เพราะในบางคนที่จบการศึกษาจากต่างประเทศในบางประเทศ ภาครัฐของไทยไม่ยอมรับจึงทำให้ไม่สามารถทำงานที่ตรงสายที่เรียนมาได้

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ม.ป.ป. **แนวคิดเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษา**, ออนไลน์, สืบค้นจาก http://www.tobethai.org/autopage2/show_page.php?h=22&s_id=38&d_id=38 (2 มี.ค. 2557)
- จินตนา สายทองคำ. (2539). **การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จรรยา เป็นมิตร. (2555). **การสำรวจความต้องการการแนะแนวของผู้เรียนคณะบริหารธุรกิจ**. รายงานวิจัย
- ชิตติก อาลี. (2554). **วิวัฒนาการการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**. รายงานวิจัย
- ประชุม สุขอาชวบำรุง. (2552). **เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น**. มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น. รายงานวิจัย
- ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526). **เรียนเพื่ออะไร**. วิทยาจารย์
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น. (2552). **เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดขอนแก่น**. รายงานวิจัย
- รังสรรค์ แสงสุข. (2544). **เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- รมชัย คงกะพันธ์. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนสายอาชีวศึกษาในจังหวัดภูเก็ตและพังงา**. รายงานวิจัยวิทยาลัยราชพฤกษ์. 2554
- วินัย สิงหนนท์. (2539). **แรงจูงใจการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยภาคตะวันออกและภาคกลาง**. นิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษา. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ศรารวรรณ ศิริพันธ์. (2544). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- สุทธิรักษ์ เสมอกัน. ม.ป.ป.. **การวางแผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ**. ออนไลน์, สืบค้นจาก <http://www.unigang.com/Article/163> (2 มี.ค. 2557)
- อับดุลสุโก ดินอะ. ม.ป.ป. **การศึกษานูรณาการ : แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอิสลาม**. ออนไลน์, สืบค้นจาก <http://www.oknation.net/blog/shukur> (5 มี.ค. 2557)

อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต. (2551). **การศึกษาในดินแดนมลายู**. รายงานโครงการประชุมทางวิชาการ เรื่อง มลายูกับ
รัฐไทย ในมิติประวัติศาสตร์และอารยธรรมกับการสร้างความเป็นธรรม. โรงพิมพ์มิตรภาพ
Said Nursi, **From the Risale-I Nur Collection: A Guide for Youth**. Sozlor publications